

[Tholstrup.]

jo fra den producerende del af befolkningen med tilsvarende formindskelse af disses indtægter og forbrug og virker derfor om ikke inflationsfremmende så dog alligevel prisfordyrende.

Men den allerstørste inflationsårsag er de bestående monopoler. Der opstår således værdistigninger baseret på monopoler, f. eks. aktier og toldbeskyttelse eller beskyttelse gennem importbegrænsning, beskyttelse af industrierne, som får aktierne til at stige i værdi. Det er en stigning, som svarer til den stigning, der finder sted i hård valuta i modsætning til dansk valuta: at man skal give flere kroner for at få fat i papirerne, altså at aktierne bliver omsat for et større antal kroner, uden at det pågældende selskab har øget sine realværdier, kun fordi det gennem beskyttelsen kan beregne sig større fortjenester.

En anden stor inflationsårsag er den konstante jordværdistigning, som stadig lader sig udmønte i form af nye obligationer og pantebreve, der glider ind i omsætningen på samme måde som pengesedlerne, men ikke er begrundet i forøgede realværdier.

I dette efterår kommer vi ud for en ganske alvorlig udvidelse på dette område ved den opskrivning af jordværdierne, som finder sted ved den nye vurdering, en opskrivning, som hurtigt vil øge omsætningsmidlerne uden tilsvarende forøgelse af realværdierne. Det er derfor, det haster med at få indført fuld grundskyld, inden alle de mennesker, som har sparet små kapitaler op i form af sparekasseindskud o. lign., og som nu snart i løbet af 10 år har mistet de to trediedele af deres formue, mister den sidste trediedel også.

Endelig er der så den udpumpning af omsætningsmidlerne, som statsmaskineriet selv går i spidsen med. Det vedtoges i foråret mod retsforbundets stemmer, at der skulle sættes 200 mill. kr. i omløb af Marshallpengene til forskellige formål. Det er altså penge, der kommer ud i omsætningen, uden at der præsteres modydelser herfor.

Jeg har således påvist, at ikke alene undlader man at standse en række samvirkende inflationsårsager, men staten går i spidsen for at fremme inflationen på adskillige områder. Så kan man ikke komme — ikke til os i hvert fald — med en prislov for at hindre prisstigninger på forskellige områder, en foranstaltning, som kun kan have effektivitet, hvis den bliver gennemført med uhyre omkostninger og ved indsettelse af et utal af priskontrolører. Vi har netop set sager vedrørende prisloven

ryste hele vort politi og retsvæsen. Det har givet anledning til korrupsion o. s. v. af et uhyggeligt omfang, som kunne have været undgået, hvis man ikke havde haft disse bestemmelser. Samtidig sætter man den eneste virkningsfulde priskontrol ud af kraft, idet man dysser folk i søvn med en falsk følelse af sikkerhed for, at priserne er reguleret til det lavest mulige, således at folk ikke selv bliver årvågne overfor priserne. Den bedste priskontrol er en sådan årvågenhed. Derfor kan vi naturligvis ikke gå med til den foreslåede forlængelse af nærværende lov.

Aksel Larsen: Jeg kan ikke sige, at mit parti er synderlig tilfreds med det forslag til forlængelse af prisloven, som den højtærede handelsminister har fremsat, og jeg tør heller ikke sige, at mit parti er særlig tilfredsstillet ved de bemærkninger, der fremsattes ved forelæggelsen, det være sig om den almindelige situation med udsigterne til kommende prisstigninger eller de forholdsregler, man vil gribe til eller ikke gribe til for at have hånd i hanke med priserne eller for at give priserne frit løb. Jeg har allerede haft lejlighed til under den første del af finanslovdebatten, som vi har haft, at beskæftige mig en lille smule med handelsministerens fremsættelsestale, men jeg finder det rimeligt, at vi ved denne lejlighed atter beskæftiger os med den, i særdeleshed da handelsministeren jo af muligvis yderst saglige grunde med henblik på debatten i dag undlod i sin svartale under finanslovdebatten at komme ind på de spørgsmål, jeg havde beskæftiget mig med.

Jeg skal tage denne fremsættelsestale i kronologisk orden og først beskæftige mig med det, der har været afgørende for udviklingen af valutastillingen og for valutamisserens opståen, nemlig den uheldige prisudvikling med stigende priser på vore importvarer og faldende priser på vore eksportvarer. Det er, siger ministeren, ganske rigtigt, at devalueringen af sterling i september 1949 medførte en prisudvikling til ugunst for Danmark. Dette er utvivlsomt rigtigt, og når ministeren siger noget så rigtigt, lyder det lidt mærkværdigt, at jeg erklærer, at jeg ikke kan være helt tilfreds med ministerens tale. Men skulle jeg være tilfreds blot med det pågældende afsnit af talen, måtte det også have indeholdt en erkendelse af, at ministeren og hele regeringen tog afgørende fejl i september 1949. Dengang England og Danmark devaluerede, erklærede regeringen, erklærede statsministeren og erklærede den daværende finans-